

Försvarsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av 50 § 4 mom. i lagen om försvarsmakten

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av 50 § 4 mom. i lagen om försvarsmakten (RP 91/2024 rd): Ärendet har remitterats till försvarsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Minnamaria Nurminen, försvarsministeriet
- regeringsråd Sinikka Vahvaselkä, försvarsministeriet
- militärjurist Liisa Reunamäki, Huvudstaben
- chef för juridiska ärenden Jussi-Pekka Rantanen, Keva.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Officersförbundet
- Underofficersförbundet rf
- Befälsförbundet rf
- Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry
- Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- Maanpuolustuksen Insinöörit MPI ry.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslås det att övergångsbestämmelsen om avgångsåldern för den som den 31 december 2007 innehade en tjänst inom Försvarsmakten upphävs. Med detta säkerställs att bestämmelserna om avgångsåldern tillämpas på de olika personalgrupperna inom Försvarsmakten på lika villkor så som avses i den ändring som gäller avgångsåldrar som trädde i kraft 2018 samt pensionsreformen för den offentliga sektorn. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Betänkande FsUB 4/2024 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) I 47 § i lagen om försvarsmakten (551/2007) föreskrivs det om avgångsåldern för militära tjänster och för vissa grupper av civila tjänster inom försvarsmakten samt om rätten att fortsätta tjänstgöringen efter avgångsåldern. Bestämmelsen ändrades vid ingången av 2018 så att avgångsåldrarna för alla personalgrupper som nämns i bestämmelsen höjdes på motsvarande sätt som höjningen av den lägsta åldern för ålderspension i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016). Det centrala målet för pensionsreformen för den offentliga sektorn var att ändringen ska gälla alla personalgrupper på lika villkor. I samband med reformen ändrades inte ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i 50 § i lagen om försvarsmakten. Enligt övergångsbestämmelsen i lagens 50 § 4 mom. ska på avgångsåldern för den som den 31 december 2007 innehade en tjänst inom Försvarsmakten tillämpas de bestämmelser som gällde när lagen om försvarsmakten trädde i kraft.

(2) Den offentligrättsliga pensionsanstalten Keva har den 24 oktober 2023 gjort en framställning till försvarsministeriet om upphävande av 50 § 4 mom. i lagen om försvarsmakten. Keva har i sin framställning konstaterat att Besvärnämnden för arbetspensionsärenden (TELK) har meddelat ett beslut den 10 mars 2021, där nämnden på ändringssökandens avgångsålder har tillämpat 50 § 4 mom. i lagen om försvarsmakten och ansett att avgångsåldern ska fastställas enligt de bestämmelser som gällde innan lagen om försvarsmakten trädde i kraft. Tillämpningen av övergångsbestämmelsen leder till att de militärer som är födda efter 1962 och som innehade en tjänst inom Försvarsmakten den 31 december 2007 uppnår avgångsåldern innan deras rätt till ålderspension börjar.

(3) Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar. Utskottet konstaterar att upphävandet av 50 § 4 mom. i lagen om Försvarsmakten förtydligar det nuvarande rättsläget och på lika villkor tryggar personalens rättigheter och pensionsskyddet på ett sätt som motsvarar syftet med reformen som gäller pensioner och avgångsålder. Utskottet påpekar att frågan är betydande för Försvarsmakten, eftersom ändringen berör uppskattningsvis 3 800 tjänstemän. Om övergångsbestämmelsen som propositionen gäller inte upphävs, kan det i praktiken leda till att en person uppnår avgångsålder innan han eller hon har rätt till pension.

(4) Enligt uppgift till utskottet har frågan också behandlats tillsammans med personorganisationerna, och organisationerna förordar att 50 § 4 mom. i lagen om Försvarsmakten upphävs och att rättsläget i fråga om avgångsåldern förtydligas. Utskottet påpekar dessutom att lagändringen på det sätt som konstateras i propositionen inte påverkar så kallade gamla tjänstemän i civila tjänster, eftersom deras särskilda situation har beaktats i 47 § i lagen om Försvarsmakten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Försvarsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 91/2024 rd utan ändringar.

Betänkande FsUB 4/2024 rd

Helsingfors 7.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jukka Kopra saml
vice ordförande Mikko Savola cent
medlem Timo Furuholm vänst
medlem Timo Heinonen saml
medlem Hanna Holopainen gröna
medlem Mika Kari sd
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Jani Kokko sd
medlem Jarno Linnell saml
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Tuula Väättäinen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.